

Posudek vedoucí diplomové práce Katedra pedagogiky FF UK v Praze

Jméno a příjmení studentky: **Bc. Lenka Valentová**

Název práce: **Způsoby rozvoje vybraných klíčových kompetencí žáků v rámci metod Montessori pedagogiky**

Vedoucí práce: Doc. PhDr. Hana Kasíková, CSc.

Technické parametry práce:

Počet stránek textu (bez příloh): 102

Počet stran příloh: 38

Počet titulů v seznamu literatury: adekvátně DP

1	2	3	4
---	---	---	---

Formální zpracování

Jazykové vyjádření (dodržování pravopisné normy, stylistické schopnosti, zvládnutí odborných výrazů)

X			
---	--	--	--

Zacházení s odbornou literaturou a prameny (citace, parafráze, odkazy, dodržení citačních norem)

X			
---	--	--	--

Formální zpracování (jasnost tématu, rozčlenění textu, průvodní aparát, poznámky, přílohy, grafická úprava)

X			
---	--	--	--

Metody práce

Vhodnost použitých metod

X			
---	--	--	--

Využití
výzkumných

X			
---	--	--	--

empirických metod

Využití praktických zkušeností

X			
---	--	--	--

Obsahová kritéria a přínos práce

Přístup autora k řešené problematice (samostatnost, iniciativa, spolupráce s vedoucím práce, originalita)

X			
---	--	--	--

Naplnění cílů práce

X			
---	--	--	--

Vyváženost
teoretické a

X			
---	--	--	--

praktické části

Návaznost kapitol a subkapitol

X			
---	--	--	--

X			
---	--	--	--

Dosažené výsledky, odborný vklad, použitelnost výsledků v praxi

Vhodnost prezentace závěrů práce

X			
---	--	--	--

Celkové hodnocení práce:

Volba tématu a typ diplomové práce:

- Hodnotím pozitivně volbu tématu diplomové práce: na straně jedné se v tomto tématu objevuje záběr na již dlouhodobě (především v zahraničí) zavedenou alternativu Montessori pedagogiky, na straně druhé na relativně nový koncept klíčových kompetencí a požadavek jejich rozvoje v době základního vzdělávání. Zaměření na to, jak se s tímto požadavkem vyrovnávají Montessori školy a zda jejich přístupy mohou inspirovat i tzv. mainstreamové školství je zaměření nejen legitimní, ale pro obor v mnoha ohledech užitečné. Vzhledem k zaměření je vhodná i volba teoreticko-empirického typu práce.

Komentáře k teoretické části DP:

- Teoretická část má název Současné poznání ve zkoumaných oblastech: podle mého názoru je to název, který napomáhá autorce prezentovat soustředěný, nerozbíhavý výklad problematiky. Tento výklad je veden od konceptu klíčových kompetencí obecně ke kompetencím, které jsou zkoumány posléze v empirické části: jde o kompetenci k učení, kompetenci pracovní a kompetenci komunikativní a jejich rozvíjení prostřednictvím metod. Autorka zde projevuje porozumění této tematice, včetně analýzy problémů, které mohou učitelé v praxi mít právě se vztahem kompetence – způsoby jejich dosahování.
- Pro druhý okruh teoretické části - pedagogiku Montessori a výukových metod v této alternativě - platí to, co jsem psala o zpracování tematiky klíčových kompetencí: akcentuji znovu výběr podstatných poznatků, důležitých pro zpracování empirické části.

Komentáře k empirické části DP:

- Empirická část je těžištěm diplomového úkolu.
- Text této části je pro čtenáře vstřícný již od prvního odstavce, kdy autorka představuje její strukturu a uvádí nás do metodologie výzkumu reflexí vlastní subjektivity (pozitiva dlouhodobé znalosti terénu, úskalí zainteresovanosti pro alternativy a inovace, možnosti eliminace zkreslení vzhledem k subjektivitě).
- Ve výzkumném plánu je jasně zdůvodněn výběr problému a zformulován jako základní problémová otázka. Jasně jsou stanoveny také cíle výzkumu a výzkumné otázky. Autorka také srozumitelně argumentuje volbu výzkumného designu – dvoučetné případové studie škol a přesně charakterizuje způsoby sběru dat (mnohočetné způsoby podstatné pro případovou studii instituce).
- Případové studie Montessori škol (státní a soukromé) jsou představeny prostřednictvím stručné pasportizace, následuje důkladná analýza dat z pozorování, rozhovorů, školních dokumentů. Autorka nezůstává jen u záznamu dat, vysvětluje, dává do souvislostí celého přístupu v Montessori pedagogice, stále však se zřetelem k formulaci výzkumného problému.
- Drobná poznámka: Upozorňuji na to, že v hodnotících situacích rozlišujeme jazyk popisný a posuzovací, oba jsou to komunikační prostředky hodnotící (s. 74).
- Text obsahuje kvalitně zpracované shrnutí výsledků pro obě školy a celkové shrnutí výsledků a vyhodnocení výzkumu, dále pak závěrečnou zprávu. Zajímavě pojat je i závěr (Závěrečná zpráva z výzkumu) s otázkami typu „Jak by M. Montessori reagovala na současný požadavek klíčových kompetencí“?, v kterém se zúročilo propojení teoretických východisek a výzkumu autorky ne zcela běžným způsobem.
- Ambice, které jsou vyjádřeny prostřednictvím formulací vztahujících se k účelu případových studií (s. 31) se v diplomové práci naplnily: jí zpracované případové

studie mohou posloužit k externím teoretickým otázkám, přesahují dané případy. Píšu o tom proto, že to ve studentských pracích nebývá časté.

Komentáře k formální stránce práce:

- Upozorňuji na kultivovaný odborný styl autorky: na jedné straně košatost jazykových prostředků, na straně druhé přesnost vyjádření tam, kde je to třeba.
- Nelze opominout také výbornou úpravu práce včetně dodaných příloh.

Otázky a náměty k diskusi při obhajobě:

- K souvztažnosti teoretických východisek a dat z terénu: V teoretické části píšete o rozdílu mezi skupinovou prací a kooperativní: jak jste je rozlišovala ve svém výzkumu?
- Čím si autorka vysvětluje malou rozpracovanost ověřování kompetencí žáků? (Netýká se jen prostředí Montessori škol).

Závěr posouzení diplomové práce:

Bc. Lenka Valentová napsala zdařilou, „zralou“ diplomovou práci. Pracovala na ní do značné míry samostatně a tvořivě . tak, jak „velí“ duch Montessori škol.

Doporučení k obhajobě: **doporučuji**

Navrhovaná klasifikace: **v ý b o r n ě**

Datum: 13. května 2020

podpis: Doc. PhDr.Hana Kasíková, CSc.